

Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019

Indikaattoritietoa
kotoutumisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019

Indikaattoritietoa
kotoutumisesta

SISÄLLYS

Esipuhe	5
Näin luet kotoutumisen indikaattoreita	6
Tietoa ulkomaan kansalaisista ja maahanmuutosta Suomessa	8
Työllisyys	10
Koulutus ja osaaminen	14
Hyvinvointi	18
Osallistuminen	22
Kaksisuuntainen kotoutuminen	26
Lähteet	30

Työ- ja elinkeinoministeriö

Kotouttamisen osaamiskeskus
PL 32, 00023 Valtioneuvosto
Puh. 029 516 001
www.tem.fi, www.kotouttaminen.fi

Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019:11

Indikaattoritietoa kotoutumisesta

TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:11
ISSN 2342-7914 (Painettu)
ISBN 978-952-327-489-1
ISSN 2342-7922 (Verkkojulkaisu)
ISBN 978-952-327-490-7

Julkaisun toimitus, työ- ja elinkeinoministeriö:
Villiina Kazi, Antti Kaihovaara, Anne Alitolppa-Niitamo

Viittausohje:
Kazi, Villiina & Kaihovaara, Antti & Alitolppa-Niitamo, Anne (toim.). (2019). Kotoutu-
misen kokonaiskatsaus 2019: Indikaattoritietoa kotoutumisesta. TEM oppaat ja muut
julkaisut 2019:10. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. ISBN 978-952-327-489-1.

Kuvitukset ja infografiikat: Pirita Tolvanen
Graafinen suunnittelu ja taitto: Kraft Helsinki
Paino Grano Oy, tammikuu 2020

ESIPUHE

Maahanmuutto on tämän aikakauden suuria ilmiöitä, joka sitoo yhteen maita, kansoja ja kansalaisyhteiskuntia. Suomessa maahanmuutto on historiallisesti katsoen melko uusi ja kansainvälisesti vertaillen vielä pieni ilmiö, mutta muuttoliike Suomeen on kasvamassa. Suomi myös tarvitsee maahanmuuttoa. Kun arvioidaan vanhenevaan väestökehitykseen ja laskevaan syntyvyyteen liittyviä ratkaisuja, on maahanmuuttajien kotoutuminen keskeisessä asemassa. Kotouttamispolitiikka ohjaa sitä, että maahanmuutto integroituu osaksi Suomen kestävästä tulevaisuudesta.

Tuloksellisen kotouttamispolitiikan suunnittelu ja seuranta tarvitsevat tuekseen riittävän kattavat ja säännönmukaisesti tuotetut tiedot kotoutumisen eri osa-alueista. Työ- ja elinkeinoministeriön kotouttamisen osaamiskeskus kokoaa tietoa eri lähteistä ylläpitämäänsä kotoutumisen, kotoutumisen edistämisen ja etnisten suhteiden valtakunnalliseen seurantajärjestelmään. Seurantajärjestelmä tuottaa indikaattoritietoa ulkomaalaistaustaisen väestön kotoutumisesta työllisyyteen, koulutukseen, hyvinvointiin ja osallistumiseen sekä kaksisuuntaiseen kotoutumiseen liittyen.

Kotouttamisen osaamiskeskus julkaisee kotoutumisen kokonaiskatsauksen osana kotoutumisen seurantajärjestelmää hallituskausittain eli neljän vuoden välein. Tämän vuoden kokonais-

katsaus koostuu kahdesta osasta. Tutkimusjulkaisun artikkelit valottavat kotoutumisen eri osa-alueita numeraalisia seurantaindikaattoreita syvemmin, kun taas infografiikkajulkaisun indikaattorit tiivistävät kotoutumiseen liittyviä ilmiöitä tiiviiksi tunnusluvuiksi tilastollista seurantaa varten.

Kokonaiskatsauksen tutkimusartikkelit ja indikaattoritiedot haastavat homogenisoivia käsityksiä ulkomaalaistaustaisesta väestöstä. Kotoutuminen myös hahmottuu monialaisena ja -tekkijäisenä prosessina, johon osallistuvat sekä vastaanottava yhteiskunta että muuttajat itse. Kokonaiskatsaus avaa myös kotoutumiseen vaikuttavien tekijöiden dynaamista yhteisvaikutusta: yksi tekijä on yhteydessä toiseen ja yhteen vaikuttamalla nähdään muutosta myös toisaalla.

Kotoutumista edistävien toimenpiteiden taustalla tuleekin olla holistinen näkemys aktiivisesta ja sosiaalisesta ihmisestä. Työllisyys, koulutus, terveys, sosiaalisen kuulumisen tunne, poliittinen osallisuus sekä asumisen segregaaation ja syrjinnän ehkäiseminen ovat tärkeitä toiminnan kenttiä matkalla kohti etnisesti yhdenvertaista yhteiskuntaa. Toivon, että vuoden 2019 kotoutumisen ja kotouttamisen kokonaiskatsaus tarjoaa lukijoilleen uusia näkökulmia kotoutumisen tietopohjaiseen päätöksentekoon ja toiminnan kehittämiseen.

Helsingissä 21.1.2020

Sonja Härmäläinen
maahanmuuttojohtaja

NÄIN LUET KOTOUTUMISEN INDIKAATTOREITA

Kotoutumisen indikaattoreiden tarkoituksena on tuottaa säännöllistä vertailukelpoista tietoa, jonka avulla voidaan seurata kotoutumisen tilaa ja sen kehittymistä Suomessa. Indikaattorit on luokiteltu viiteen aihealueeseen: työllisyys, koulutus, hyvinvointi, osallistuminen ja kaksisuuntainen kotoutuminen. Indikaattoreiden taakse kätkeytyvä todellisuus on kuitenkin moniulotteisempi kuin mitä yksittäiset tunnusluvut kertovat. Ryhmätason luvut kätkevät taakseen hyvin erilaisia joukkoja ihmisiä. Lisäksi kotoutuminen on moniulotteinen ilmiö. Vahvuus kotoutumisen yhdellä osa-alueella voi kompensoida asemoitumista toisella osa-alueella.

Kotoutuminen on myös ajassa muuttuva prosessi. Tämän julkaisun indikaattorit perustuvat poikkileikkaustietoihin, joten niiden avulla ei ole mahdollista arvioida, miten kotoutuminen kehittyy ajassa yksilötasolla. Tiedämme kuitenkin, että esimerkiksi ulkomaalaistaustaisen väestön työllisyys paranee tai omistusasuminen lisääntyy maassa vietetyn ajan myötä.

Monia kotoutumisen osa-alueita on myös vaikea suoraan mitata, ja mittarit kertovat parhaimmillaankin osatotuuden mitaamastaan ilmiöstä. Siksi kotoutumista on syytä tarkastella samanaikaisesti useista erilaisista näkökulmista, ja mittareita on hyvä tulkita laajempien taustatietojen avulla.

Tässä julkaisussa on esitetty joitakin kotoutumisen seurannan mittareita eri osa-alueilta. Lisää kotoutumisen indikaattoreita löydät työ- ja elinkeinoministeriön kotouttamisen osaamiskeskuksen Kotoutumisen indikaattorit -tietokannasta.

Indikaattoritietojen aineistolähteet

Kotoutumisen indikaattorit perustuvat sekä rekisteri- että kyselytietoihin. Suomessa on hyvät hallinnolliset rekisteritiedot, joista saadaan luotettavaa tietoa pitkinä aikasarjoina esimerkiksi tuloista, asumisväljyydestä tai äänestämisestä. Suurin osa tässä julkaisussa käytetyistä rekisteritiedoista on Tilastokeskuksen rekisteriaineistoista.

Toiset indikaattorit, kuten yhteenkuuluvuuden tunne tai koettu hyvinvointi, mittaavat puolestaan kotoutumisen kokemuspohjaisuutta. Tällaisten tietojen tuottamiseen tarvitaan kyselyaineistoja. Tämän julkaisun kyselytiedot perustuvat Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen vuosina 2018–2019 toteuttamaan FinMonik-kyselytutkimukseen.

Aineistoihin liittyvien erojen vuoksi niihin perustuvat indikaattoritiedot eivät ole aina suoraan vertailukelpoisia. Esimerkiksi Suomessa suoritettut korkeakoulututkinnot löytyvät

rekisteritiedoista, mutta ulkomailla suoritettujen tutkintojen määrät on arvioitu kyselytutkimusten perusteella.

Indikaattoreiden tietolähteissä on toisinaan myös käytetty toisistaan eroavia luokitteluja. Tästä syystä esimerkiksi indikaattoreiden taustamaat ja -maanosat vaihtelevat riippuen siitä, onko lähteenä rekisteri- vai kyselyaineisto. Sopivien seurantaindikaattoreiden valinta perustuu siihen, mitä ilmiötä halutaan mitata, ja toisaalta siihen, minkälaista aineistoa on käytettävissä. Paras kokonaiskuva saadaan, kun tarkastellaan rekistereihin ja kyselyihin perustuvia tietoja rinnakkain.

Tässä julkaisussa rekisteriaineistoihin perustuvat indikaattorit on merkitty yhdellä asteriskilla (*) ja kyselytutkimukseen perustuvat indikaattorit kahdella asteriskilla (**). Lähes kaikki indikaattoritiedot on tuotettu asuinalueen, sukupuolen sekä taustamaa- ja ikäryhmän mukaan. Tiedot ovat taustamaaryhmittäin luokiteltuja, jotta tietosuoja ei vaarantuisi. Ikäryhmäluokittelu on puolestaan tarpeen, koska ulkomaalaistaustaiset ovat väestöryhmänä nuorempia kuin muu väestö. Ikäryhmittäinen tarkastelu tuottaa siten vertailukelpoisempaa tietoa.

Määritelmät

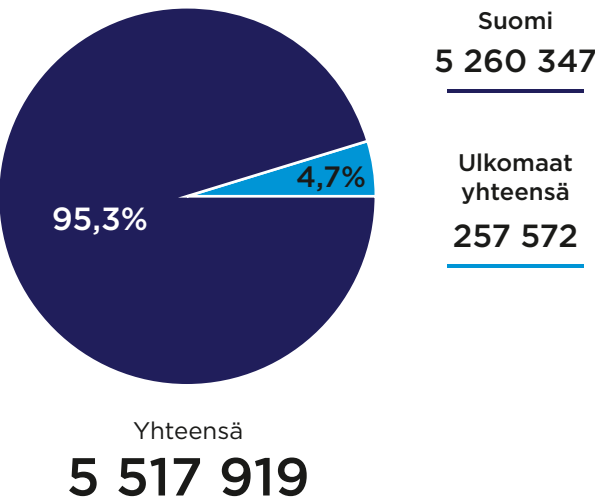
Julkaisussa käytetään usean indikaattorin kohdalla Tilastokeskuksen syntyperä-muuttujan määritelmiä suomalaistaustainen ja ulkomaalaistaustainen. Tilastokeskuksen syntyperä-määritelmän suomalaistaustaiset-ryhmä sisältää ne henkilöt, joiden vanhemmat tai ainoa elossa oleva vanhempi on syntynyt Suomessa. Ulkomaalaistaustaiset-ryhmään kuuluvat ne henkilöt, joiden vanhemmat tai ainoa elossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla.

Tässä julkaisussa suomalaistaustaisten ryhmässä ovat mukana myös Suomessa syntyneet ulkomaalaistaustaiset henkilöt (joista toisinaan käytetään nimitystä ”toinen sukupolvi”), sillä Suomessa syntyneet henkilöt eivät ole kotoutumista koskevan tarkastelun kohteena. Julkaisun määritelmät eroavat siten hieman Tilastokeskuksen syntyperään perustuvasta luokituksesta. Määritelmävalinnan vaikutus indikaattoreihin on kuitenkin hyvin pieni, sillä Suomessa syntyneitä ulkomaalaistaustaisia on Suomessa vielä hyvin vähän.

Tieto jokaisen indikaattorin lähteestä löytyy julkaisun lopusta. Samassa yhteydessä on avattu yksittäisten indikaattoreiden määritelmiin ja luokitteluihin liittyviä kysymyksiä tarkemmin.

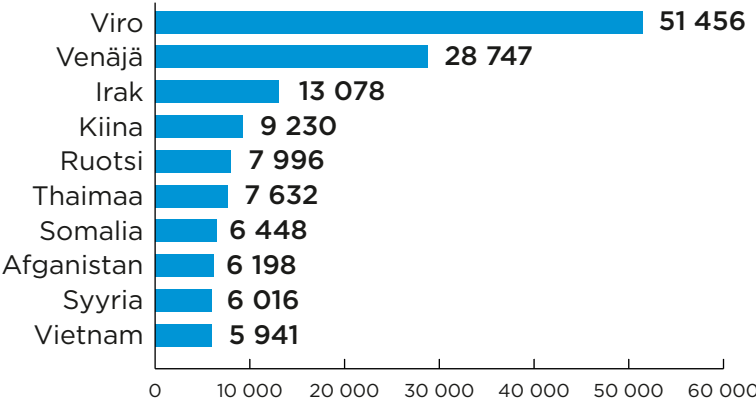
TIETOA ULKOMAAN KANSALAISISTA JA MAAHANMUUTOSTA SUOMESSA

Suomen ja ulkomaan kansalaiset
(2018)

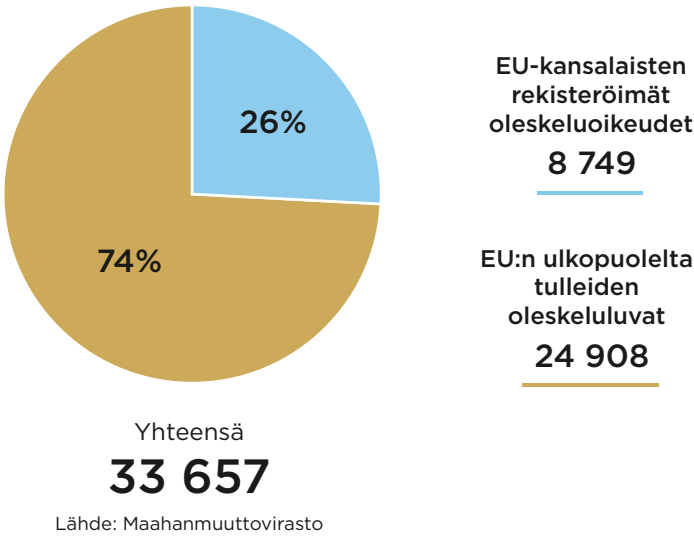
Lähde: Väestörakenne, Tilastokeskus

Ulkomaan kansalaiset: Kymmenen suurinta kansalaisuutta
(2018)

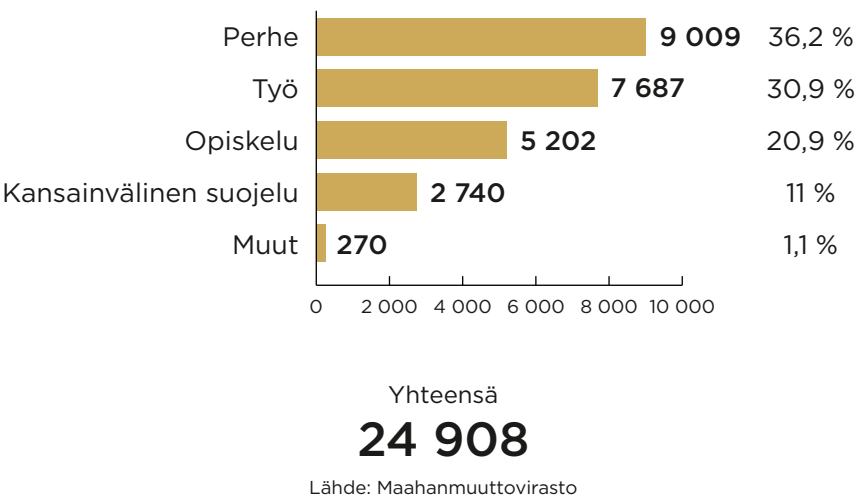
Lähde: Väestörakenne, Tilastokeskus

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat ja
EU-kansalaisten rekisteröimät oleskeluoikeudet
(2018)

Lähde: Maahanmuuttovirasto

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat
maahanmuuton syyn mukaan
(2018)

Lähde: Maahanmuuttovirasto

TYÖLLISYYS

Ulkomaalaistaustaisten työmarkkina-asema eroaa suomalais-taustaisten tilanteesta. Ulkomaalaistaustaisten työllisyysas-te on noin 10–15 prosenttiyksikköä matalampi ja työttömyys noin 2,5-kertainen koko väestöön nähden. Lisäksi ulkomaalais-taustaisten työsuhteet ovat muuta väestöä useammin osa- tai määräaikaisia, ja ulkomaalaistaustaiset sijoittuvat usein kou-lutustaan vastaamattomiin töihin. Pitkäaikaistyöttömyys on kuitenkin ulkomaalaistaustaisilla selvästi harvinaisempaa kuin suomalaistaustaisilla.

Miehet ja EU-maista lähtöisin olevat työllistyvät keskimäärin hyvin, mutta erityisesti ulkomaalaistaustaisten naisten ja kol-mansista maista muuttaneiden työllisyys on muita ryhmiä ma-talampaa. Kaikissa maahan muuttaneiden ryhmissä työllisyys paranee maassa asutun ajan myötä.

Eroja työllisyysdessä selittävät useat eri tekijät, kuten esimerkik-si työelämän vastaanottavuus tai maahantulon syy. Työn perus-teella muuttaneilla on Suomessa työpaikka valmiina, mutta pako-laistaustaisilta ja perheen yhdistämisen takia muuttaneilta usein aluksi puuttuvat työllistymisen kannalta keskeiset verkostot.

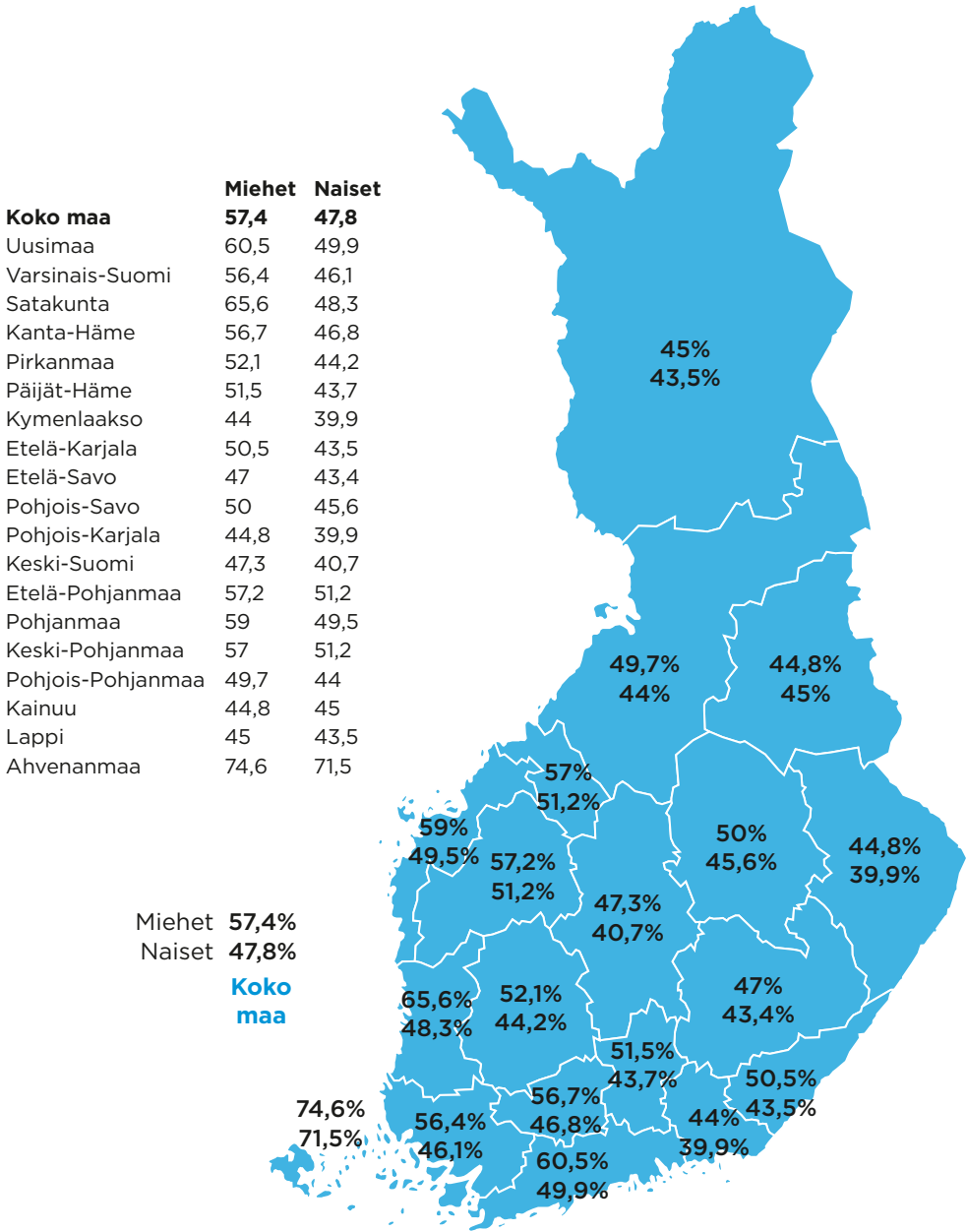
Erot maahanmuuton syissä selittävät osaltaan myös eroja maahan muuttaneiden miesten ja naisten työllisyysasteissa. Naiset muuttavat miehiä harvemmin työn perässä ja useam-min perheen yhdistämisen takia. Ulkomaalaistaustaisten

naisten työllistymistä vaikeuttavat myös suomalaistaustai-sia naisia varhaisempi lastensaanti ja keskimääräistä hieman suurempi lapsimäärä. Lisäksi maahan muuttaneiden naisten haasteena on Suomen vahvasti sukupuolittuneet työmark-kinat. Tyypillisillä miesvaltaisilla aloilla (esimerkiksi raken-nusala ja kuljetusala) riittää vähäisempi Suomen kielen taito, mutta naisvaltaisilla aloilla (esimerkiksi hoivatyö, koulutus) tarvitaan erittäin hyvää kielitaitoa.

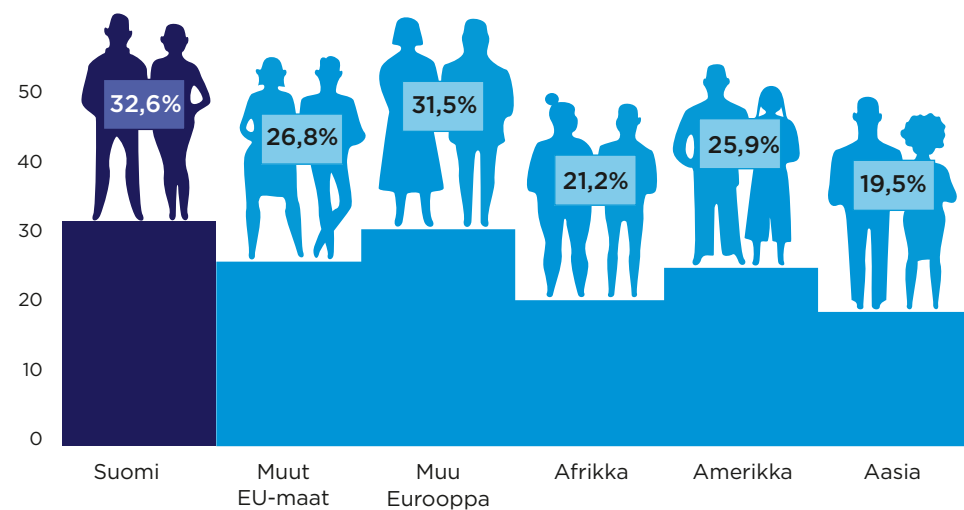
Ulkomaalaistaustaiset toimivat yrittäjinä yhtä usein kuin suoma-laistaustaiset. Jos alkutuotanto (maatalousyrittäjät) poistetaan tarkastelusta, ulkomaalaistaustaisten yrittäjyysaste nousee suo-malaistaustaisia korkeammaksi. Varsinkin pääkaupunkiseudul-la ulkomaalaistaustaisten yrittäjien osuus on kasvanut nopeasti.

Tässä julkaisussa työllisyyttä tarkastellaan Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston perusteella. Sen perusteella ulkomaalais-taustaisten työllisyysaste on lähes kymmenen prosenttiyksik-köä matalampi kuin työvoimantutkimuksessa, jonka perusteella lasketaan maan virallinen työllisyysaste. Erot tilastojen välil-lä johtuvat menetelmistä ja määritelmistä. Työssäkäyntitilas-ton työllisyysaste ei esimerkiksi huomio lyhytkestoista seson-kityötä. Lisäksi työssäkäyntitilaston rekisterit sisältävät tietoja henkilöistä, jotka ovat jo muuttaneet pois maasta, mikä myös voi hieman vääristää näiden reksiterien perusteella laskettuja työl-lisyys- ja työttömyysasteita.

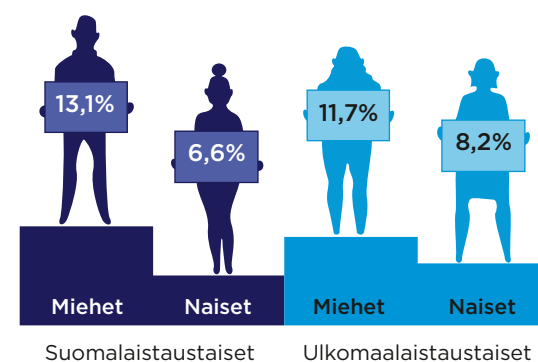
Ulkomaalaistaustaisten työllisyysasteet
(2017)*

Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä (2017)*

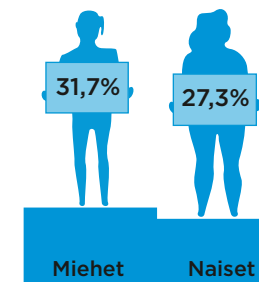

Yrittäjien osuus työllisistä (2017)*

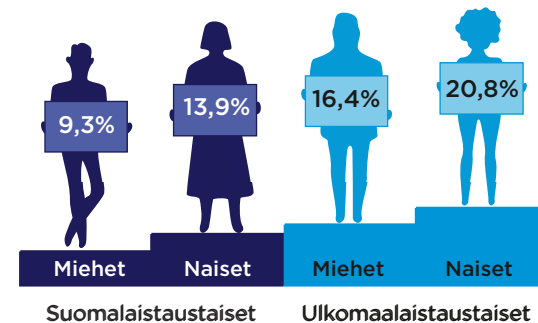
Sijoittuminen koulutusta vastaavaan työhön (2018)**

Tietoa suomalais-
taustaisten
osalta ei ole
saatavilla.

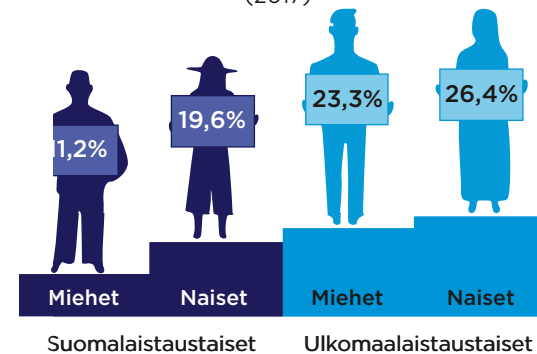

Ylikoulutettujen osuus työssä käyvistä
18-64-vuotiaista ulkomaalaistaustaisista

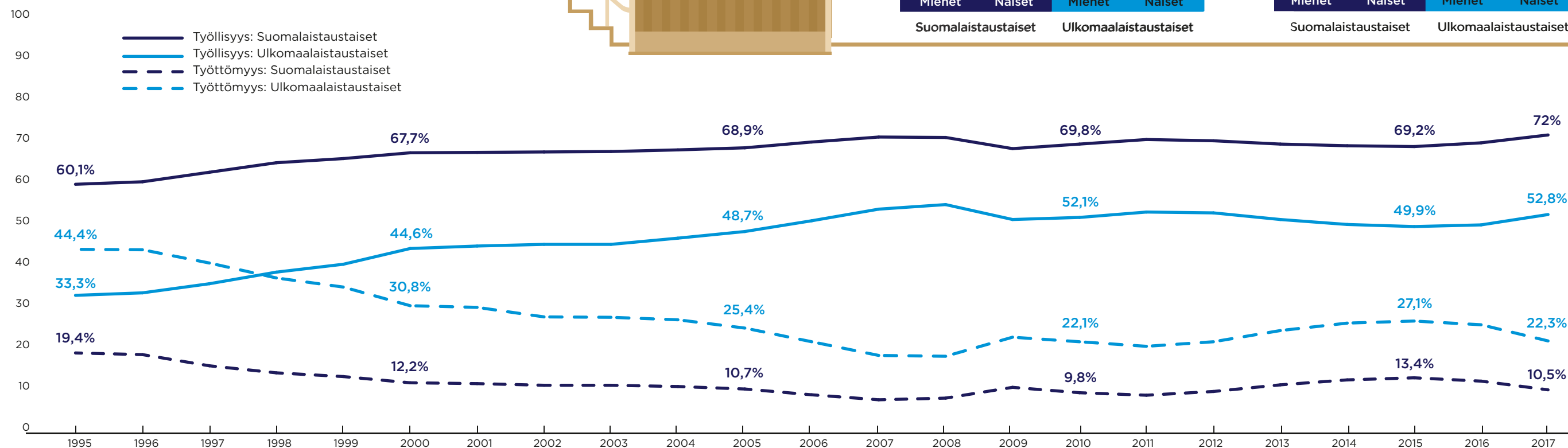
Määräaikaista työtä tekevien osuus palkansaajista (2017)*

Osa-aikaista työtä tekevien osuus palkansaajista (2017)*

Työllisyys- ja työttömyysasteet (1995-2017)*

KOULUTUS JA OSAAMINEN

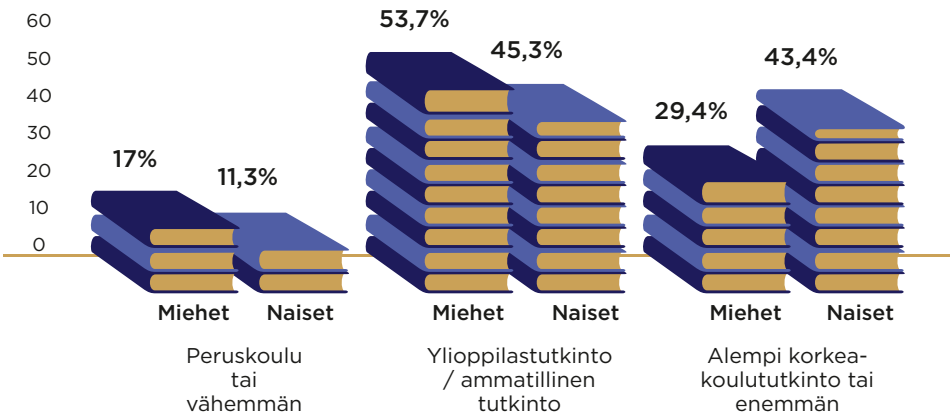
Suomessa asuvat ulkomaalaistaustaiset ovat koulutetumpia kuin yleisesti ajatellaan. Pelkästään tutkintoja tarkastelemalla ulkomaalaistaustaiset naiset ovat koulutetumpia kuin suomalaistaustaiset miehet. Koulutus on kuitenkin erittäin polarisoitunutta: ulkomaalaistaustaisten joukossa on myös paljon niitä, joilla ei ole perusasteen jälkeistä koulutusta tai joilla perusastetta ei ole suoritettu lainkaan. Koulutuksen kestossa ja laadussa on myös suuria eroja. Ulkomailla hankittu koulutus ei välttämättä sovellu suoraan suomalaisille työmarkkinoille, ja lisä- sekä täydennyskoulutukselle voi olla tarvetta.

Koulutuksen seurannassa merkittävä ongelma on se, että ulkomailla suoritetuista tutkinnoista vain osa päättyy tunnustamisen tai rinnastamisen kautta rekisteritietoihin. Rekisteritiedot aliarvioivat erityisesti toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuutta. Vaihtoehtoisesti tietoa ulkomaalaistaustaisten ulkomailla suoritetuista tutkinnoista saadaan kyselytutkimuksilla. Kyselytutkimusten tiedot ja rekisteritiedot eivät ole kuitenkaan suoraan vertailukelpoisia keskenään, mistä johtuen ulkomaalaistaustaisten koulutustasoa on vaikeaa verrata suomalaistaustaisten koulutustasoon.

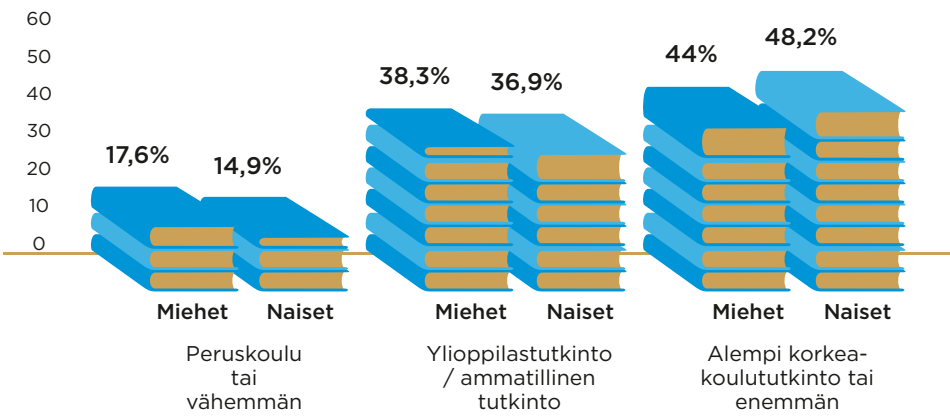
Noin neljännes ulkomaalaistaustaisista nuorista ei ole töissä tai koulutuksessa (NEET). Osuus on korkeampi kuin suomalais- taustaisilla, mutta toisin kuin suomalaistaustaisilla, ulkomaalaistaustaisten NEET-nuorten osuus on laskussa. NEET-nuorten suuri määrä kertoo sekä uusien maahan muuttaneiden että niin sanotun toisen sukupolven haasteista päästä suomalaisille työmarkkinoille. Osallistuminen koulutukseen ja työhön on vahvasti yhteydessä sosioekonomiseen asemaan yleisesti: erot suomalaistaustaisten ja ulkomaalaistaustaisten osallistumisessa koulutukseen ja työhön pienenevät merkittävästi, kun sosioekonomiset tekijät huomioidaan.

Hieman alle kaksi kolmannesta ulkomaalaistaustaisesta puhuu suomea tai ruotsia vähintään keskitasoisesti. Naisten arvio omasta kielitaidostaan on korkeampi kuin miesten. Kielialueen läheisyys merkitsee paljon: virolaistaustaisista yli 80 prosenttia kokee suomen tai ruotsin kielen taitonsa olevan keskitasoa tai erinomainen, mutta aasialaistaustaisista samaan arvioon päättyy alle 40 prosenttia. Toisaalta esimerkiksi monet Afrikassa syntyneet puhuvat suomea tai ruotsia monia Euroopassa syntyneitä paremmin. Kotimaisten kielten osaaminen kertoo tosin vain osan maahan muuttaneiden todellisesta kielitaidosta, sillä moni maahan muuttanut puhuu sujuvasti useita eri kieliä.

Korkein Suomessa tai ulkomailla suoritettu tutkinto
(2017; 2018)

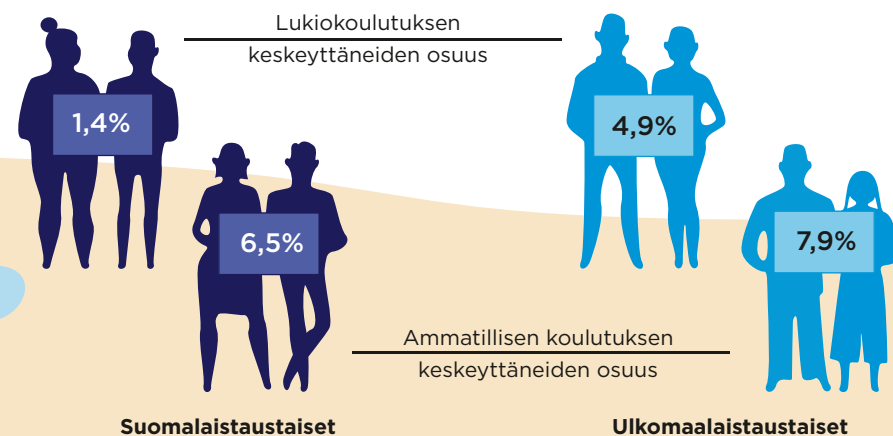

Suomalaistaustaiset:
TEM Kotoutumisen indikaattorit (Koulutus, Tilastokeskus)*

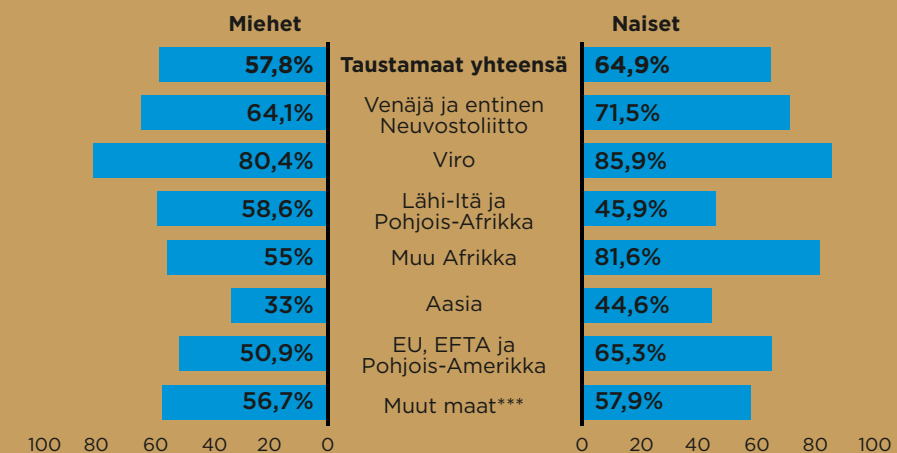

Ulkomaalaistaustaiset:
TEM Kotoutumisen indikaattorit (Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitutkimus FinMONIK, Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos)**

Toisen asteen opintojen keskeyttämisaste (2016–2017)*

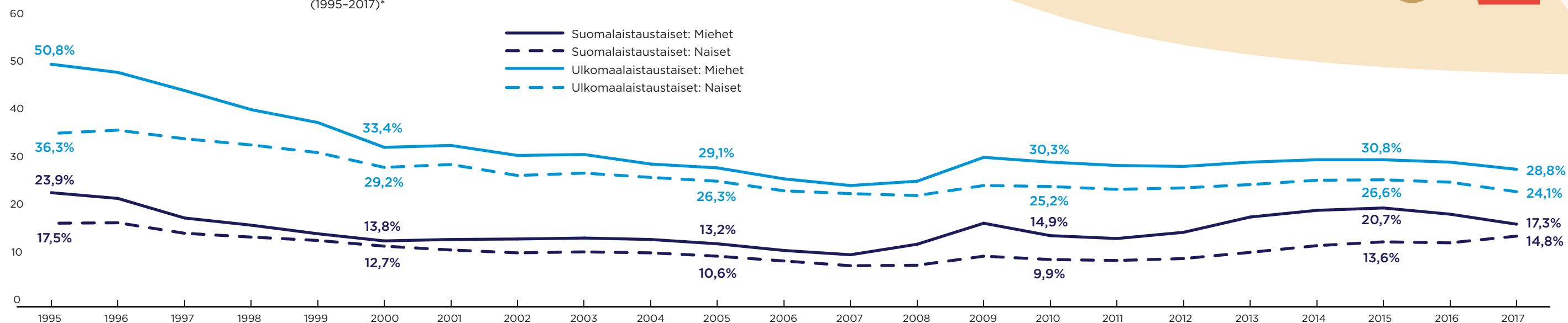

Suomen tai ruotsin kielen taito (2018)**

Kielitaito keskitasoinen tai erinomainen (oma arvio)
*** Latinalainen Amerikka, entinen Jugoslavia ja muut maat

NEET-nuorten osuus syntyperän ja sukupuolen mukaan (1995–2017)*

HYVINVOINTI

Ulkomaalaistaustaisten hyvinvointia tarkastellaan tässä julkaisussa erityisesti tulojen, terveyden ja asumisen kautta. Kaikilla näillä mittareilla maahan muuttaneiden hyvinvointi jää selvästi jälkeen suomalaistaustaisista, mutta vaihtelu eri ryhmien välillä on suurta. Useimpien indikaattorien perusteella hyvinvoinnin taso on korkein muista EU-maista lähtöisin olevilla henkilöillä, kun taas Aasiasta ja Afrikasta lähtöisin olevien henkilöiden hyvinvointi on heikompaa. Erityisen vaikea tilanne vaikuttaa olevan ulkomaalaistaustaisilla naisilla. Hyvinvoinnin taustalla vaikuttavat muun muassa miehiä heikompaa työllisyysaste, mikä heijastuu niin tuloihin, asumiseen kuin terveyteen.

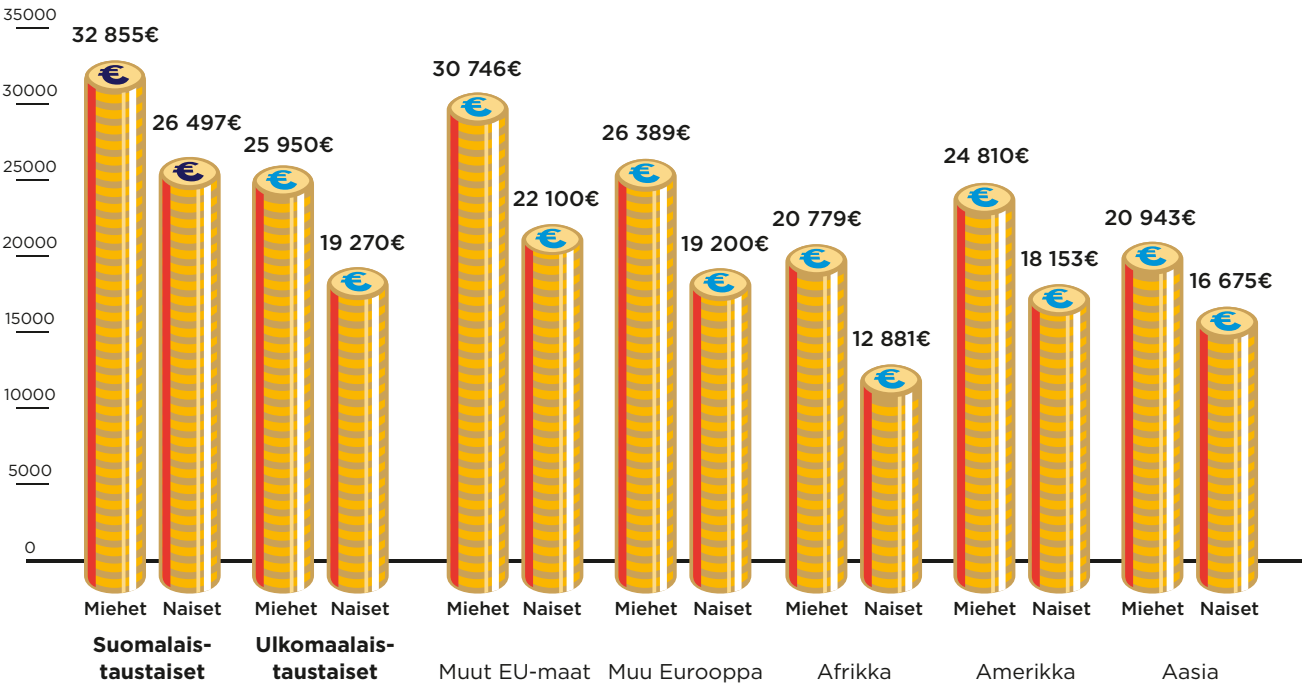
Palkka- ja yrittäjätuloilla mitattuna ulkomaalaistaustaisten tulotaso jää noin neljänneksen suomalaistaustaisten tulotasosta. Naisten tulot ovat miehiä pienempiä kaikissa kategorioissa, mutta ennen kaikkea afrikkalaistaustaisten naisten joukossa. Käytettäviä rahatuloja tarkasteltaessa erot eri ryhmien välillä pienenevät, mikä kertoo erityisesti hyvinvointivaltion tulojakoja tasaavasta luonteesta. Tasausmekanismin vaikutus on kuitenkin rajallinen. Siinä missä työssäkäyvistä suomalaisistaustaisista miehistä vain 4,3 prosenttia kuuluu pienituloisten kotitalouksien kategoriaan, vastaava luku aasialaistaustaisten miesten kohdalla on 17,4 prosenttia.

Huolestuttavin yksittäinen luku liittyy lasten pienituloisuusasteeseen. Kun suomalaistaustaisista lapsista pienituloisissa kotitalouksissa asuu 10,8 prosenttia, vastaava luku afrikkalaistaustaisten kohdalla on peräti 57,1 prosenttia. Poikkeuksellisen korkea luku johtuu pienten tulojen ohella suuremmasta keskimääräisestä perhekoosta.

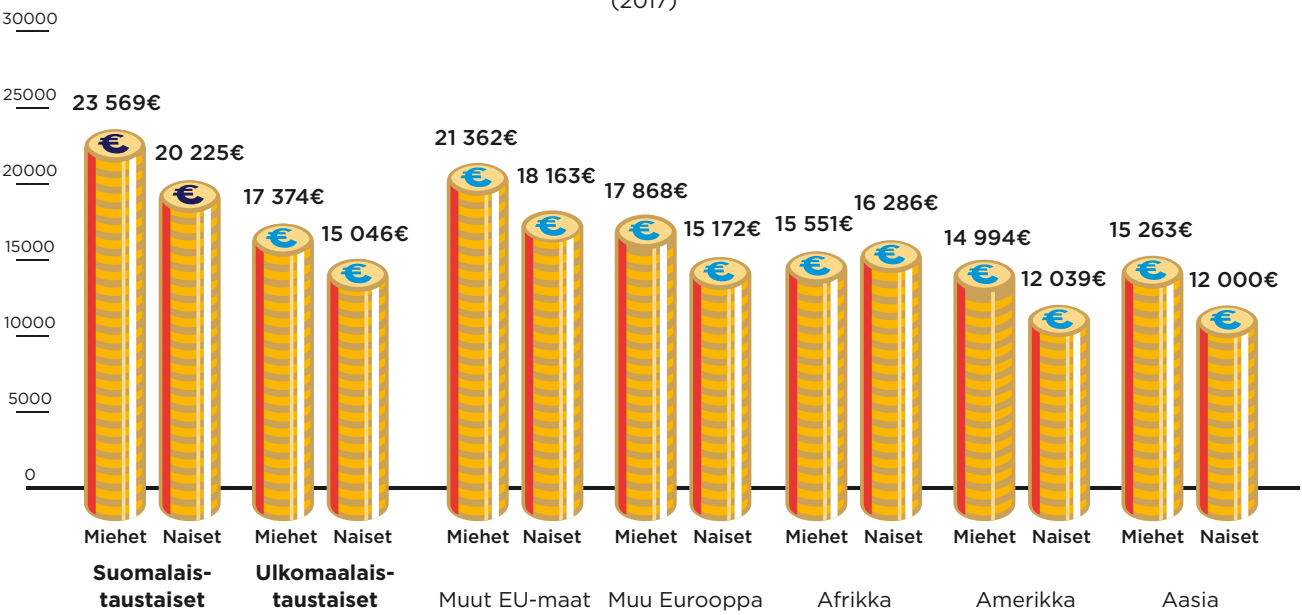
Ulkomaalaistaustaisten terveys on suomalaistaustaisia heikompaa, mutta siitä huolimatta ja mahdollisesti myös sen vuoksi, toteutumaton hoidontarve on suuri. Kaiken kaikkiaan erot koetussa terveydentilassa eivät suomalais- ja ulkomaalaistaustaisten välillä ole kovin suuret. Mikäli kuitenkin tarkastellaan lääkäripalveluita, niiden ulkomaalaistaustaisten osuus, jotka eivät ole saaneet lainkaan tai riittävästi palveluita viimeisen vuoden aikana, on lähes kaksinkertainen suomalaistaustaisiin nähden.

Ulkomaalaistaustaisista asuu omistusasunnossa hieman yli 30 prosenttia ja suomalaistaustaisista hieman yli 70 prosenttia. Ulkomaalaistaustaisten omistusasumisen todennäköisyys kasvaa maassa vietetyn ajan myötä, mutta eri taustamaiden välillä on suuria eroja. Asuminen liittyy vahvasti tuloihin ja perhekokoihin. Nämä tekijät selittävä myös sitä, että ulkomaalaistaustaisista ahtaasti asuu noin 35 prosenttia, kun suomalaistaustaisilla vastaava luku on 15 prosenttia.

Aikuisväestön palkka- ja yrittäjätulot (mediaani)
(2017)*

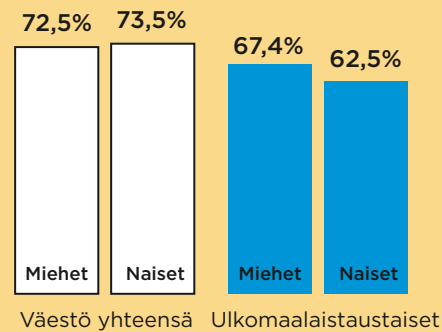

Aikuisväestön käytettävissä olevat rahatulot (mediaani)
(2017)*

Koettu terveydentila

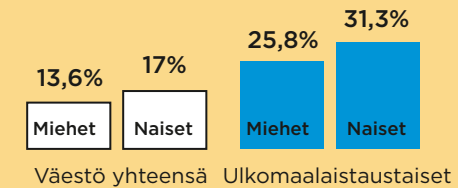
(2018)**

Kokee nykyisen terveydentilansa hyväksi tai melko hyväksi

Toteutumaton hoitotarve

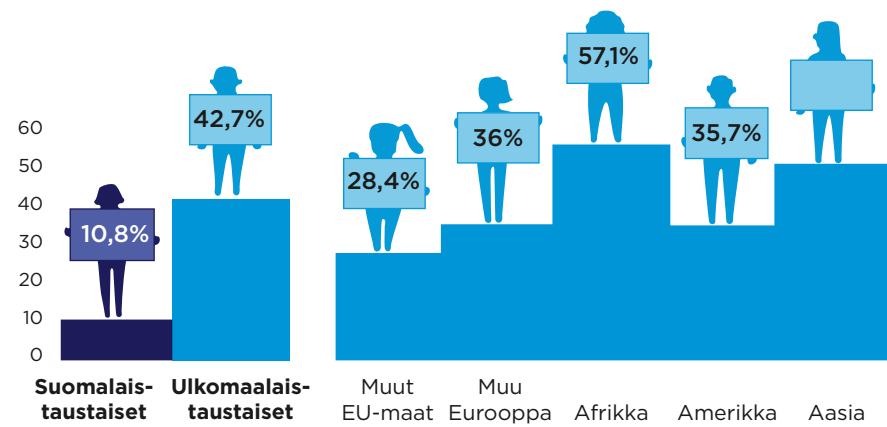
(2018)**

Ei ole saanut riittävästi lääkärin vastaanotto- palveluita viimeisen 12 kk aikana

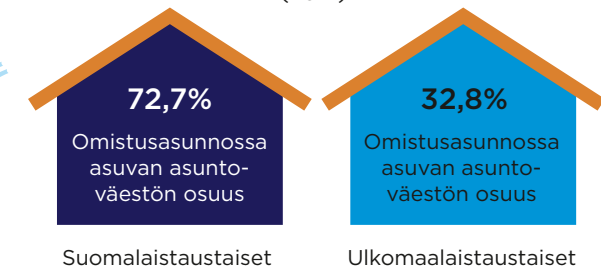
Lasten pienituloisuusaste

(2017)*

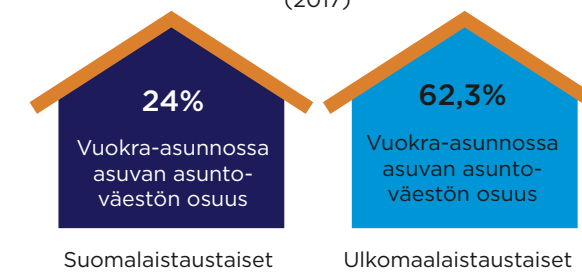
Asuu omistusasunnossa

(2017)*

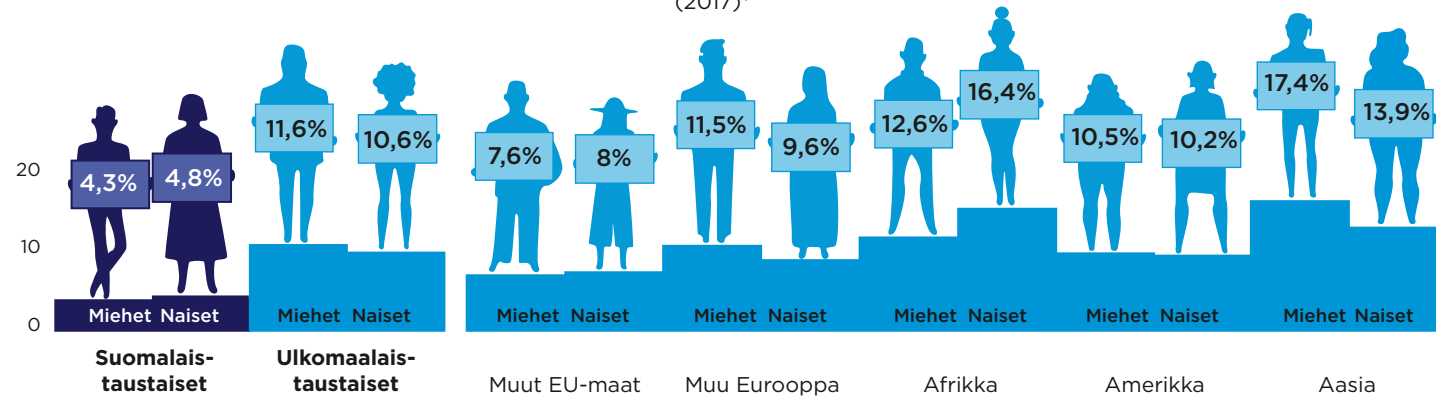
Asuu vuokra-asunnossa

(2017)*

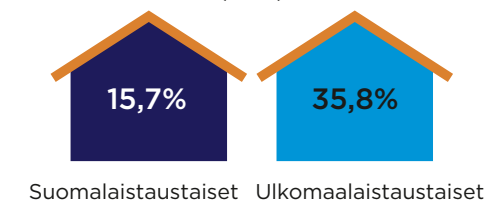
Työllisten pienituloisuusaste

(2017)*

Asuu ahtaasti

(2018)*

OSALLISTUMINEN

Ulkomaalaistaustaisen väestön poliittinen osallistuminen on äänestysaktiivisuudella mitattuna vähäisempää kuin suomalais-taustaisen väestön. Vuoden 2015 eduskuntavaaleissa ulkomaalaistaustaisen äänestysprosentti oli noin 30 prosenttiyksikköä pienempi ja vuoden 2017 kuntavaaleissa 35 prosenttiyksikköä pienempi kuin suomalaistaustaisten. Suuret erot poliittisessa osallistumisessa suomalais- ja ulkomaalaistaustaisten välillä voivat kertoa monesta asiasta; esimerkiksi siitä, kuinka hyvin Suomen poliittinen järjestelmä tunnetaan tai kuinka hyvin politiikan avulla uskotaan olevan mahdollista vaikuttaa itselle tärkeisiin asioihin tai miten ehdokkaiden koetaan edustavan omia arvoja.

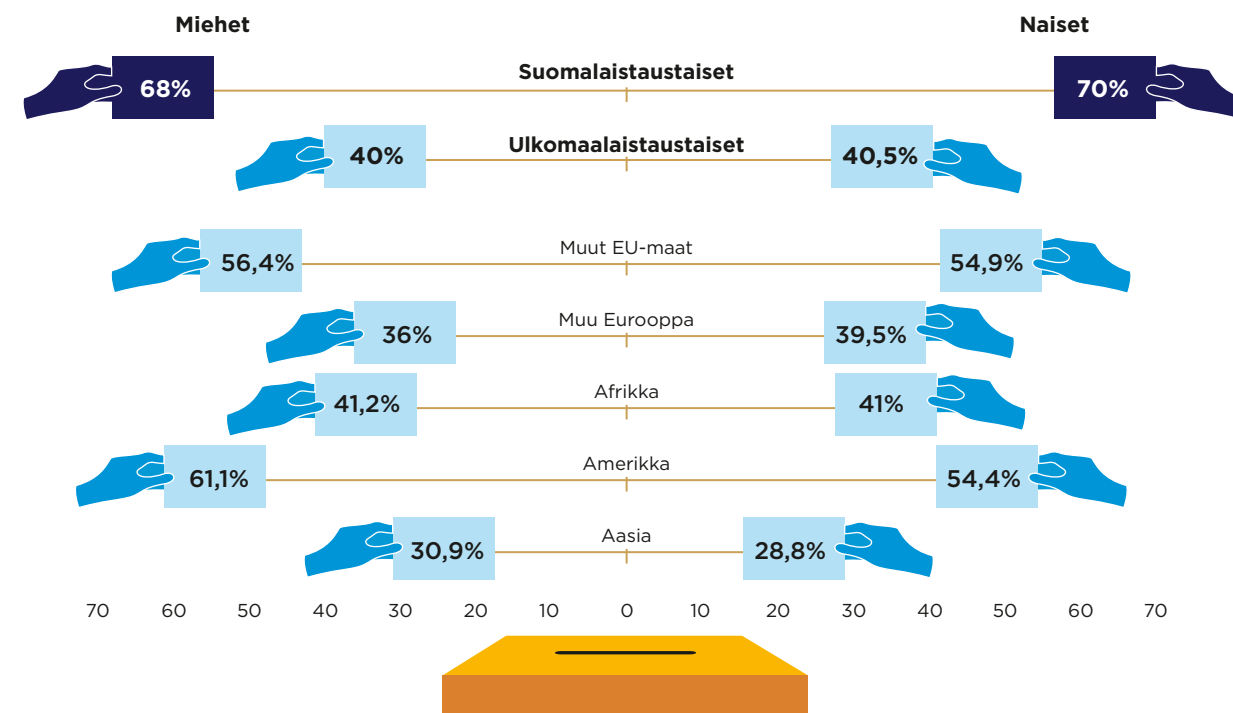
Yksi merkittävä poliittiseen osallistumiseen vaikuttava tekijä on äänioikeutetun sosioekonominen asema. Koko väestön tasolla hyvin koulutetut ja hyvin toimeentulevat äänestävät selvästi todennäköisemmin sekä kunta- että eduskuntavaaleissa. Sosioekonominen asema saattaa selittää myös ulkomaalaistaustaisten vähäistä osallistumista mutta ei täysin. Esimerkiksi Vuoden 2015 kuntavaaleissa afrikkalaistaustaiset äänestivät lähes kaksi kertaa todennäköisemmin kuin muista EU-maista lähtöisin olevat.

Vaikka ulkomaalaistaustaisten äänestysprosentti on alhainen, maahan muuttaneet asettuvat ehdolle eduskuntavaaleissa suomalaistaustaisia hieman todennäköisemmin. Poliittisen osallistumisen kannalta positiivista on se, että ehdokasmäärissä ei ole merkittäviä eroja taustamaanosien välillä. Kuntavaaleissa ulkomaalaistaustaisten ehdokkaiden suhteellinen osuus on kuitenkin selvästi pienempi. Vuoden 2017 kuntavaaleissa suomalaistaustaisia ehdokkaita oli 7,9 tuhatta asukasta kohden, mutta ulkomaalaistaustaisia vain 2,6.

Maahan muuttaneiden osallistumista järjestettyyn toimintaan ei ole mahdollista vertailla suomalaistaustaisiin, sillä vastaavia tietoja samalta ajankohdalta ei ole suomalaistaustaisten osalta saatavilla. Karkeasti arvioiden ulkomaalaistaustaiset osallistuvat kuitenkin järjestettyyn toimintaan aktiivisesti. Lähes kaksi kolmannesta oli osallistunut järjestettyyn toimintaan vähintään kerran kuussa viimeisen vuoden aikana. Miesten osallistuminen on hieman naisia yleisempää. Suurinta osallistumisaktiivisuus on afrikkalaistaustaisten miesten joukossa.

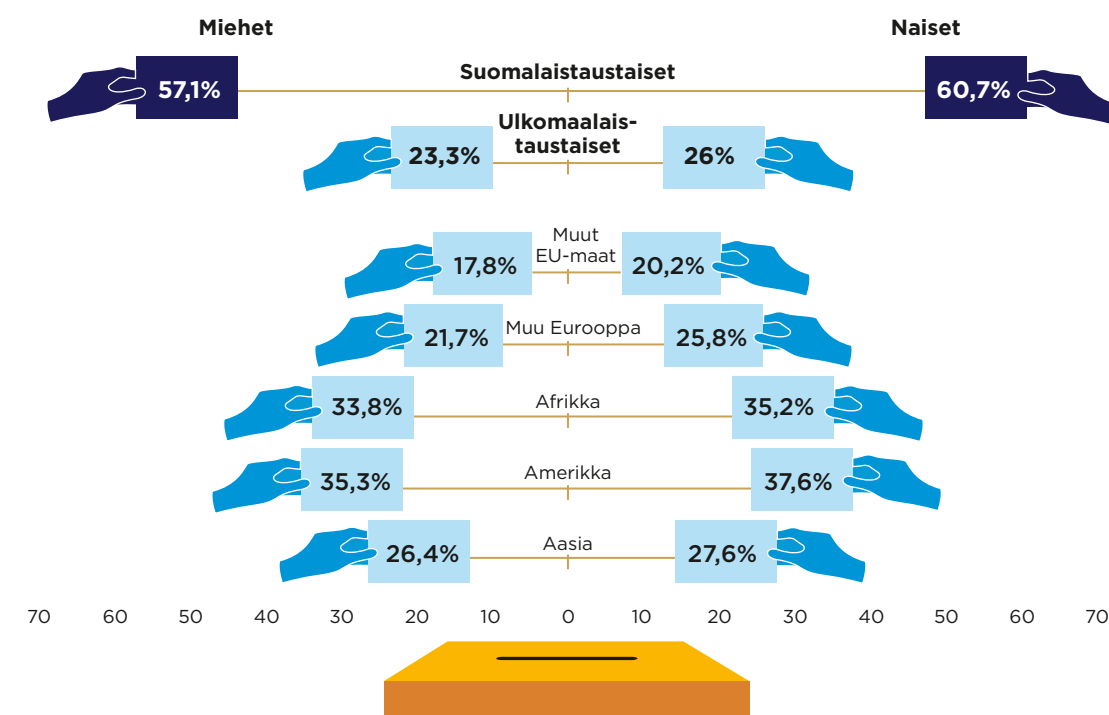
Äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa

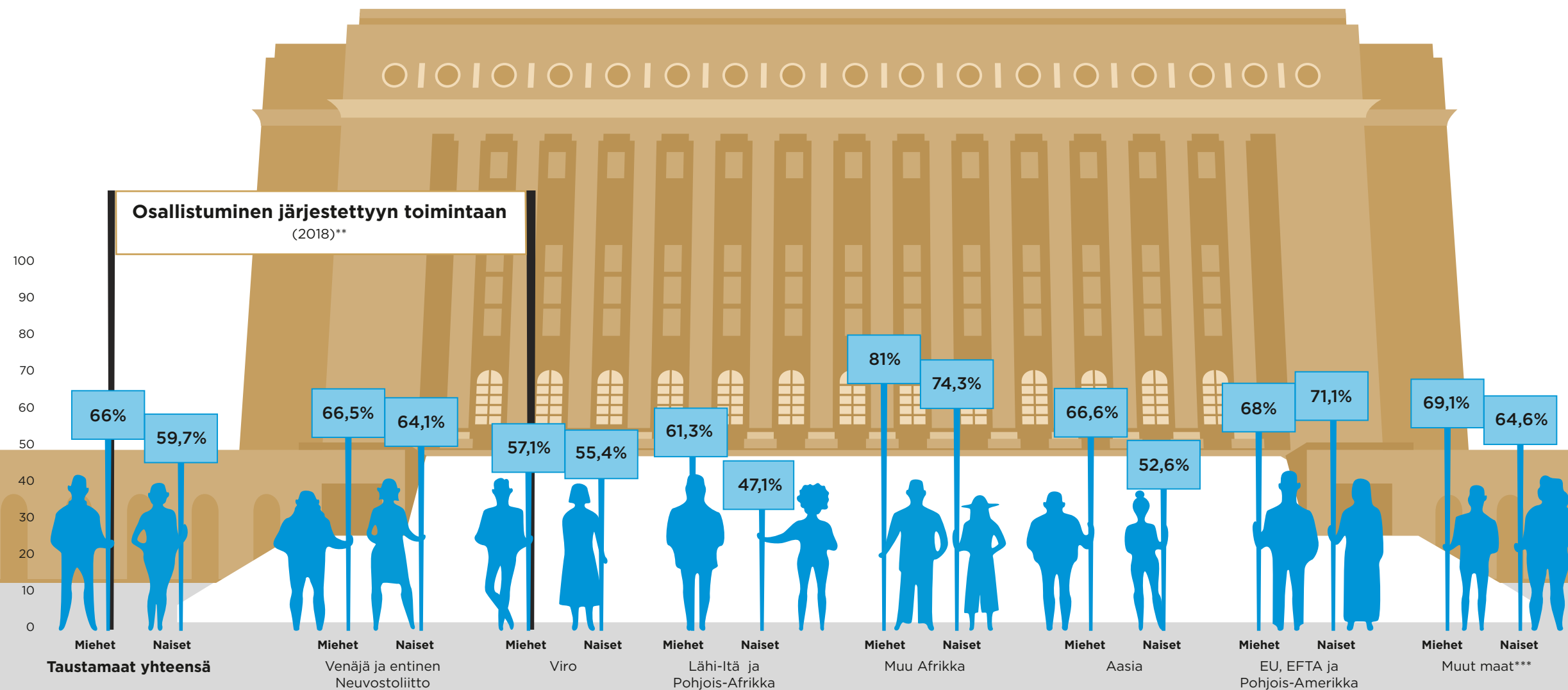
(2015)*

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa

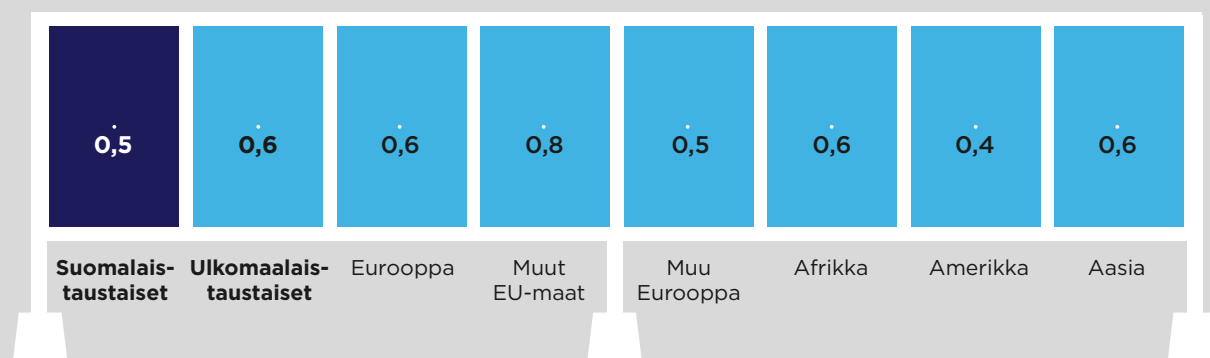
(2017)*

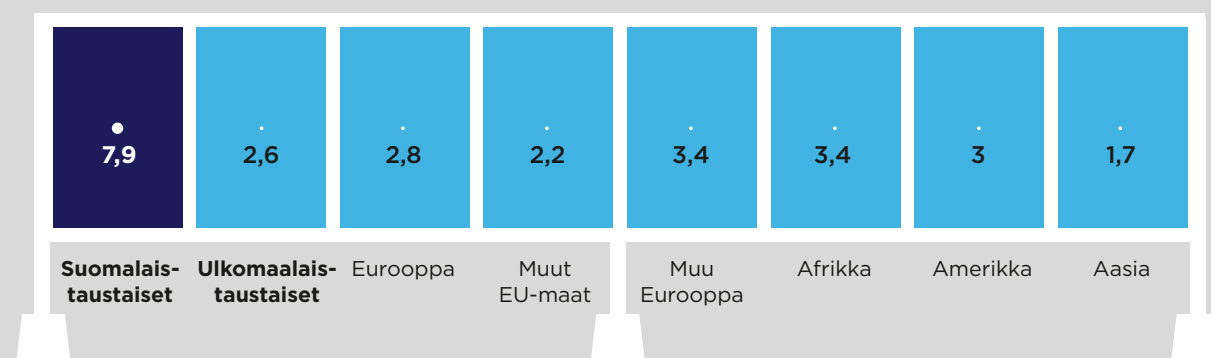
Osallistunut järjestettyyn toimintaan vähintään kerran kuussa viimeisen 12kk aikana
*** Latinalainen Amerikka, entinen Jugoslavia ja muut maat

Ehdokkaiden osuus eduskuntavaaleissa (2015)*

Eduskuntavaaliehdokkaiden määrä väestöryhmän 1000 asukasta kohti

Ehdokkaiden osuus kuntavaaleissa (2017)*

Kuntavaaliehdokkaiden määrä väestöryhmän 1000 asukasta kohti

KAKSISUUNTAINEN KOTOUTUMINEN

Kotoutumisen kaksisuuntaisuudella tarkoitetaan prosessia, jossa sekä maahan muuttanut että vastaanottava yhteiskunta mukautuvat vuorovaikutteisesti uuteen tilanteeseen. Kaksisuuntaisen kotoutumisen indikaattorit kertovat ennen kaikkea suomalaisen yhteiskunnan vastaanottavuudesta, mutta myös siitä, miten maahan muuttaneet kokevat itsensä hyväksytyiksi ja arvostetuiksi uudessa asuinmaassaan.

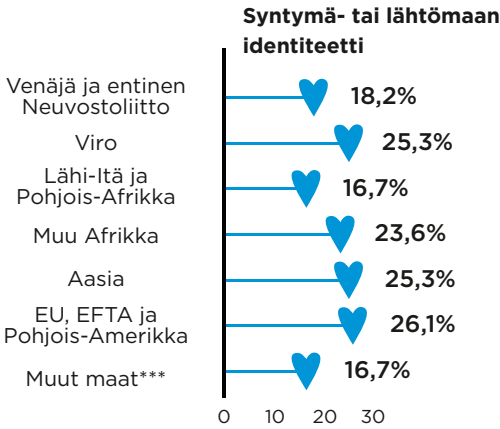
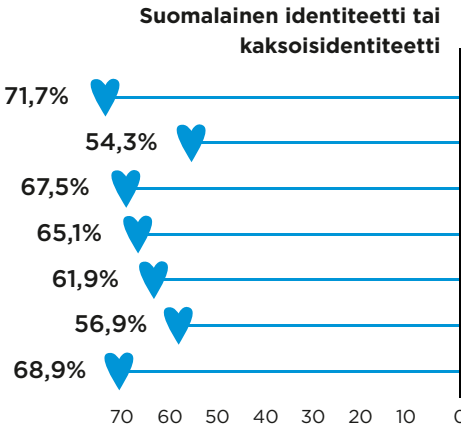
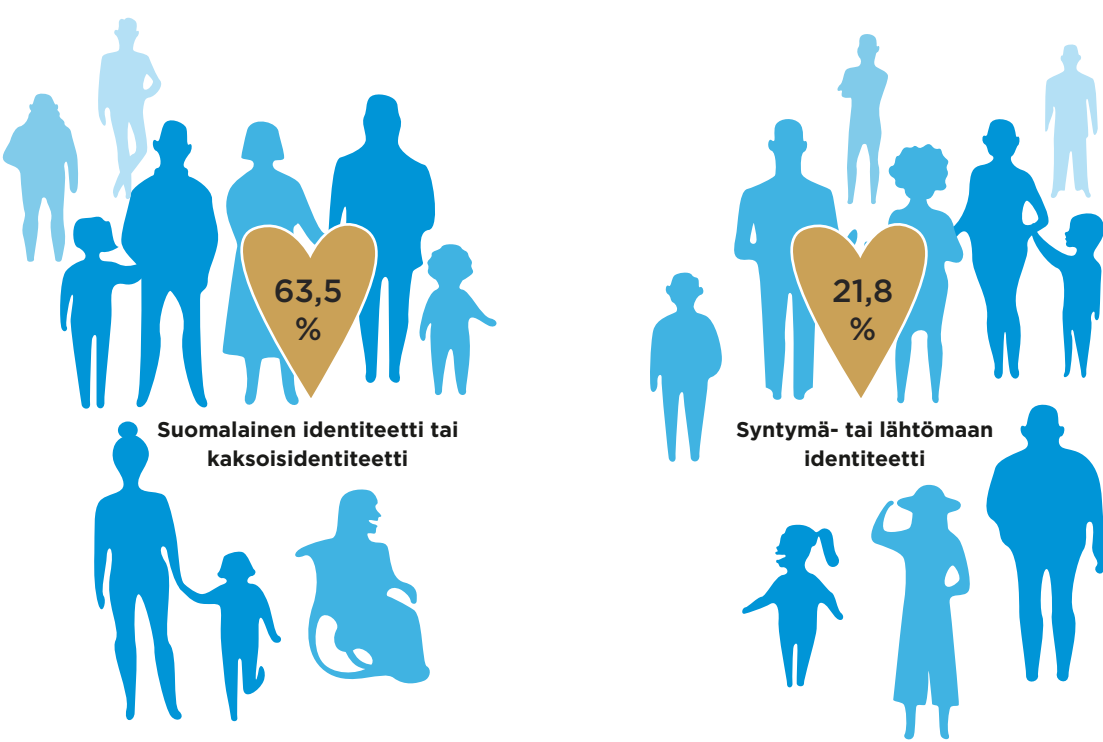
Suurimmalla osalla Suomessa asuvista ulkomaalaistaustaisista on joko suomalainen tai kaksoisidentiteetti. Suomalaisen identiteetin syntyyn ja vahvistumiseen ei vaikuta niinkään se, kuinka läheltä Suomeen on muutettu. Esimerkiksi virolaisilla on muita ulkomaalaistaustaisia harvemmin suomalainen tai kaksoisidentiteetti, kun taas Lähi-idästä ja Pohjois-Afrikasta lähtöisin olevilla suomalainen identiteetti on selvästi yleisempi. Alle neljännes maahan muuttaneista kokee identiteettinsä muodostuvan ainoastaan syntymä- tai lähtömaan perusteella.

Maahan muuttaneet kohtaavat arjessaan paljon häirintää, turvattomuutta ja syrjintää. Häirintä kohdistuu erityisen vahvasti miehiin. Lähes puolet afrikkalaistaustaisista miehistä kertoi

kohdanneensa fyysistä tai henkistä häirintää viimeisen vuoden aikana, kun EU-maista lähtöisin olevilla vastaavia kokemuksia oli noin neljänneksellä. Häirintäkokemusten määrä ei kuitenkaan suoraan heijastu turvattomuuden tunteeseen. Erityisesti virolaistaustaiset naiset tuntevat olonsa turvattomaksi julkisilla paikoilla. Eniten syrjintää työelämässä ovat kokeneet aasialaistaustaiset miehet.

Maahan muuttaneisiin kohdistuu jonkin verran etniseen tai kansalliseen taustaan, uskontoon ja elämäntavoihin perustuvaa rikollisuutta. Eniten rikosepäilyjä oli alueen ulkomaalaistaustaiseen väestöön suhteutettuna viimeisen kymmenen vuoden aikana Pohjois-Karjalassa, Keski-Pohjanmaalla ja Kainuussa. Vähiten rikosepäilyjä oli Ahvenanmaalla. Maakunnissa, joissa ulkomaalaistaustaisten väestön määrä on sekä määrällisesti että suhteellisesti suuri (Uusimaa, Varsinais-Suomi, Pirkanmaa), rikosepäilyjä oli koko maan keskiarvoa vähemmän. Rikosepäilyjen määrän perusteella vaikuttaisi siltä, että paikkakunnilla, joilla väestön monimuotoisuuteen ollaan tottuneita, erilaisuuteen suhtaudutaan myönteisemmin.

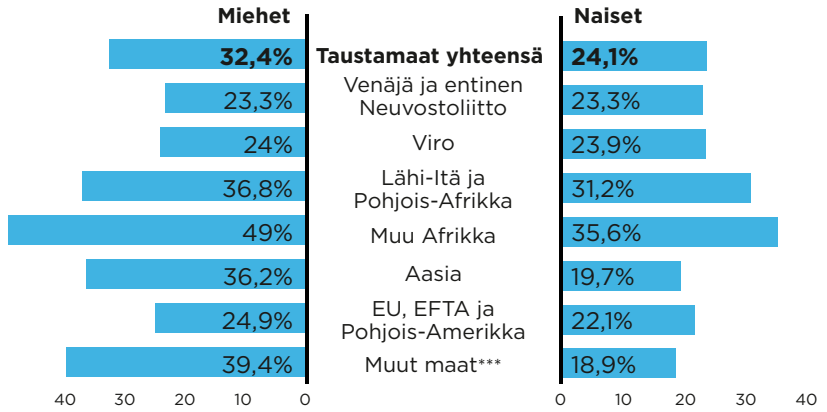
Yhteenkuuluvuuden tunne (2018)**

*** Latalainen Amerikka, entinen Jugoslavia ja muut maat

Koettu häirintä

(2018)**

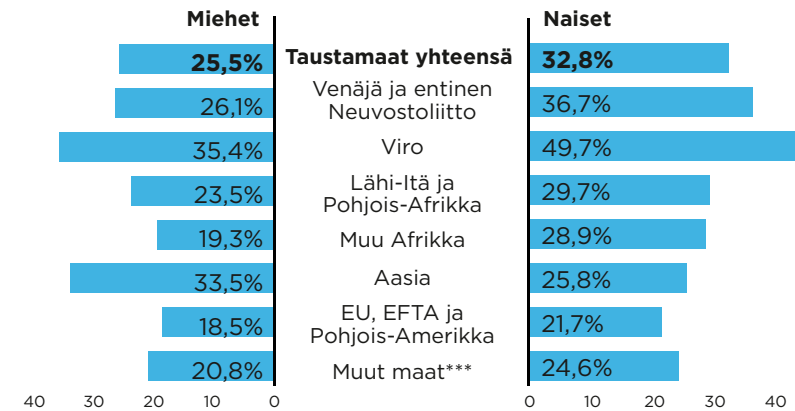

Kokenut häirintää viimeisen 12 kk aikana

*** Latinalainen Amerikka, entinen Jugoslavia ja muut maat

Koettu turvattomuus julkisilla paikoilla

(2018)**

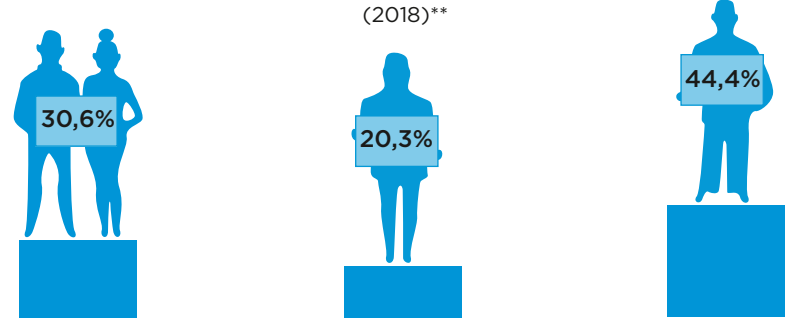

Kokee olonsa turvattomaksi julkisilla paikoilla

*** Latinalainen Amerikka, entinen Jugoslavia ja muut maat

Koettu syrjintä työelämässä

(2018)**

Taustamaat ja sukupuolet yhteensä

Vähiten syrjintää kohdanneet: Viro, miehet

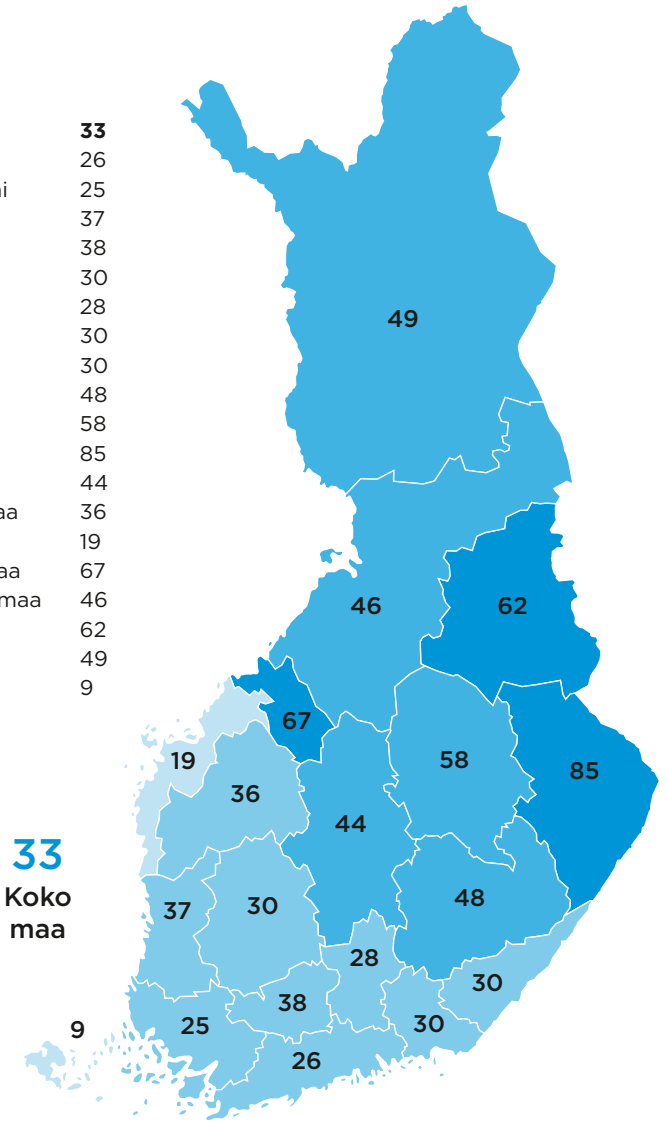
Eniten syrjintää kohdanneet: Intia, Vietnam, Thaimaa, Kiina ja Muu Aasia, miehet

Kokenut nykyisessä työpaikassaan eriarvoista kohtelua tai syrjintää viimeisen viiden vuoden aikana

Viharikokseksi epäillyt rasistiset rikokset

(2008-2017)*

Koko maa	33
Uusimaa	26
Varsinais-Suomi	25
Satakunta	37
Kanta-Häme	38
Pirkanmaa	30
Päijät-Häme	28
Kymenlaakso	30
Etelä-Karjala	30
Etelä-Savo	48
Pohjois-Savo	58
Pohjois-Karjala	85
Keski-Suomi	44
Etelä-Pohjanmaa	36
Pohjanmaa	19
Keski-Pohjanmaa	67
Pohjois-Pohjanmaa	46
Kainuu	62
Lappi	49
Ahvenanmaa	9

Etniseen tai kansalliseen taustaan, uskontoon tai elämäncatsomukseen perustuvat rikosilmoitukset suhteessa ulkomaalaistaustaisten määrään (10 000 ulkomaalaistaustaista kohti). Kymmenen vuoden keskiarvo.

LÄHTEET

TYÖLLISYYS

Ulkomaalaistaustaisten työllisyysasteet (2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus)

Työllisyysaste kuvaa 18–64-vuotiaiden työllisten osuutta (%) saman ikäisestä väestöstä maa-kunnittain.

Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä (2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus)

Henkilöt, jotka ovat olleet vähintään vuoden työttöminä (katkeamaton työttömyys kestänyt vähintään vuoden) ja jotka ovat tilastovuonna pääasialliselta toiminnaltaan työttömiä. Osuus (%) työttömistä taustamaan tai -maanosan mukaan.

Työllisyys- ja työttömyysasteet (1995-2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus)

- Työllisyysaste kuvaa 18–64-vuotiaiden työllisten osuutta (%) saman ikäisestä väestöstä.

- Työttömyysaste kuvaa 18–74-vuotiaiden työttömien osuutta (%) saman ikäisestä työvoimasta (työlliset + työttömät).

Yrittäjien osuus työllisistä (2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus)

Ammattiasemaltaan yrittäjiksi luokiteltujen osuus (%) työllisistä sukupuolen mukaan.

Sijoittuminen koulutusta vastaavaan työhön (2018)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitutkimus FinMonik, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos)

Suomessa asuvien 18–64-vuotiaiden ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten ylikoulutettujen henkilöiden osuus kaikista työssäkäyvistä sukupuolen mukaan. Vastaavaa tietoa ei ole saatavissa koko väestön osalta. Perustuu kysymykseen: ‘Ylikoulutetulla tarkoitetaan, että henkilön koulutuksella ja taidolla voisi työskennellä myös vaativammissa työtehtävissä. Ottaen huomioon oman koulutustasosi, työkokemuksesi ja taitosi, oletko mielestäsi ylikoulutettu nykyiseen työhösi? Kyseessä on niiden vastaajien osuus työssäkäyvistä henkilöistä, jotka ovat vastanneet olevansa ylikoulutettuja nykyiseen työhönsä. Luvut ovat ikä- ja sukupuolivakioituja.

Määräaikaista työtä tekevien osuus palkansaajista (2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Palkkarakenne, Tilastokeskus)

Palkansaaja, jonka virka- tai työsopimuksella on ennalta määritetty päättymispäivä. Luvut on esitetty sukupuolen mukaan.

Osa-aikaista työtä tekevien osuus palkansaajista (2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Palkkarakenne, Tilastokeskus)

Palkansaaja, jonka sopimuksen mukainen säännöllinen viikkotyöaika on alle 90% alan tyyppillisestä sopimuksen mukaisesta säännöllisestä viikkotyöajasta. Luvut on esitetty sukupuolen mukaan.

KOULUTUS

Korkein Suomessa tai ulkomailla suoritettu tutkinto (2017; 2018)

Suomalaistaustaiset: TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Koulutus, Tilastokeskus)

18–64-vuotiaiden korkeintaan perusasteen tutkinnon, toisen asteen tutkinnon tai erikoisammattitutkinnon sekä kolmannen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus (%) vastaavaan ikäisestä väestöstä sukupuolen mukaan.

Ulkomaalaistaustaiset: TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitutkimus FinMonik, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos)

Suomessa asuvien 18–64-vuotiaiden ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten korkein Suomessa tai ulkomailla suoritettu tutkinto sukupuolen mukaan. Perustuu kysymyksiin: ‘Mikä on korkein Suomessa suorittamasi tutkinto?’ sekä ‘Mikä on korkein ulkomailla suorittamasi tutkinto?’. Indikaattori perustuu vastaajan ilmoittamaan ylimpään suoritettuun tutkintotietoon. Luvut ovat ikä- ja sukupuolivakioituja.

Toisen asteen opintojen keskeyttämisaste (2016-2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Koulutuksen keskeyttäminen, Tilastokeskus)

Tutkintoon johtavan koulutuksen kokonaan keskeyttäneiden osuus (%).

NEET-nuorten osuus syntyperän ja sukupuolen mukaan (1995-2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Koulutus, Tilastokeskus)

Niiden 18–29-vuotiaiden henkilöiden, jotka eivät ole pääasialliselta toiminnaltaan työllisiä, opiskelijoita tai varusmiehiä, osuus (%) vastaavan ikäisestä väestöstä sukupuolen mukaan. NEET-nuorista on rajattu pois naiset, joilla on alle 7-vuotiaita lapsia (= oletetut kotiäidit).

Suomen tai ruotsin kielen taito (2018)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitutkimus FinMonik, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos)

Suomessa asuvat 18–64-vuotiaat ulkomailla syntyneet ulkomaalaistaustaiset taustamaan tai -maanosan mukaan. Perustuu kysymykseen: ‘Kuinka hyvin puhut suomen tai ruotsin kieltä?’ sekä vastausvaihtoehtoihin: ‘en puhu lainkaan’, ‘aloittelijana: selviän yksinkertaisista arkisista tilanteista’, ‘keskitasoisesti: pystyn aktiivisesti osallistumaan keskusteluihin’, ‘erinomaisesti: osaan käyttää suomea monipuolisesti eri tilanteissa (esim. pystyn hoitamaan asioita viranomaisien kanssa suomen kielellä)’. Tieto ‘Vähintään keskitasoinen’ koostuu niiden vastaajien osuudesta, jotka ovat ilmoittaneet suomen tai ruotsin kielen taitonsa olevan keskitasoinen tai erinomainen. Maaryhmäkohtaiset luvut ovat ikä- ja sukupuolivakioituja.

HYVINVOINTI

Aikuisväestön palkka- ja yrittäjätulot (2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Tulonjaon kokonaistilasto, Tilastokeskus)

Lasketaan 18 vuotta täyttäneiden palkka- ja/tai yrittäjätuloja saaneiden yhteenlasketuista palkka- ja yrittäjätuloista. Palkkoihin luetaan kaikki palkkana – joko rahana tai luontoisetuna – maksetut tulot. Yrittäjätuloihin luetaan mukaan tulot maa- ja metsätaloudesta, elinkeinon harjoittamisesta ja yhtymästä sekä tekijänoikeuspalkkioista. Mediaanitulot saadaan, kun 18 vuotta täyttänyt väestö asetetaan käytettävissä olevien rahatulojen mukaan suuruusjärjestykseen. Mediaanitulo on keskimäisen tulonsaajan tulo. Luvut on esitetty sukupuolen ja taustamaan tai -maanosan mukaan.

Aikuisväestön käytettävissä olevat rahatulot (2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Tulonjaon kokonaistilasto, Tilastokeskus)

Lasketaan 18 vuotta täyttäneen väestön käytettävissä olevista rahatuloista = palkkatulot + yrittäjätulot + omaisuustulot (ilman asuntotuloa) + saadut tulonsiirrot (ilman asuntotuloa) – maksetut tulonsiirrot. Mediaanitulot saadaan, kun 18 vuotta täyttänyt väestö asetetaan käytettävissä olevien rahatulojen mukaan suuruusjärjestykseen. Mediaanitulo on keskimäisen tulonsaajan tulo. Luvut on esitetty sukupuolen ja taustamaan tai -maanosan mukaan.

Koettu terveydentila (2018)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Kansallinen terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus FinSote; Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitutkimus FinMonik, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos)

Suomessa asuvat 20–64-vuotiaat (koko väestö) ja Suomessa asuvat 20–64-vuotiaat ulkomailla syntyneet ulkomaalaistaustaiset. Perustuu kysymykseen: ‘Onko terveydentilasi mielestäsi nykyisin?’ sekä vastausvaihtoehtoihin: ‘hyvä’, ‘melko hyvä’, ‘keskitasoinen’, ‘melko huono’, ‘huono’. Kyseessä on niiden vastaajien osuus, jotka ovat ilmoittaneet terveydentilakseen ‘hyvä’ tai ‘melko hyvä’. Luvut ovat ikä- ja sukupuolivakioituja. Luvut on esitetty sukupuolen mukaan.

Lasten pienituloisuusaste (2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Tulonjaon kokonaistilasto, Tilastokeskus)

Pienituloisuusaste kuvaa pienituloisissa asuntokunnissa asuvien osuutta (%) koko asuntoväestöstä taustamaan tai -maanosan mukaan. Alle 18-vuotiaat lapset, jotka asuvat pienituloisiksi määritellyissä asuntokunnissa. Pienituloisiksi on määritelty ne asuntokunnat, joiden ekvivalentti tulo (= käytettävissä oleva rahatulo OECD-kulutussyksikköä kohden) jää pienemmäksi kuin 60% kaikkien asuntokuntien ekvivalentista mediaanitulosta.

Työllisten pienituloisuusaste (2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Tulonjaon kokonaistilasto, Tilastokeskus)

Pienituloisuusaste kuvaa pienituloisissa asuntokunnissa asuvien osuutta (%) koko asuntoväestöstä sukupuolen ja taustamaan tai -maanosan mukaan. Pääasialliselta toiminnaltaan työlliseksi määritellyt 18 vuotta täyttäneet, jotka asuvat pienituloisiksi määritellyissä asuntokunnissa. Pienituloisiksi on määritelty ne asuntokunnat, joiden ekvivalentti tulo (= käytettävissä oleva rahatulo OECD-kulutussyksikköä kohden) jää pienemmäksi kuin 60% kaikkien asuntokuntien ekvivalentista mediaanitulosta.

Toteutumaton hoitotarve (2018)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Kansallinen terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus FinSote; Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitutkimus FinMonik, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos)

Suomessa asuvat 20–64-vuotiaat (koko väestö) ja Suomessa asuvat 20–64-vuotiaat ulkomailla syntyneet ulkomaalaistaustaiset. Perustuu kysymykseen ‘Oletko mielestäsi saanut riittävästi lääkärin vastaanottopalveluita 12 viime kuukauden aikana?’. Kyseessä on niiden vastaajien osuus, jotka ovat vastanneet ‘olisin tarvinnut, mutta palvelua ei saatu’, tai ‘olen käyttänyt, palvelu ei ollut riittäväää’ suhteessa kaikkiin palveluihin tarvinneisiin (ml. hammaslääkäripalvelut). Luvut ovat ikä- ja sukupuolivakioituja. Luvut on esitetty sukupuolen mukaan.

Asuu omistusasunnossa (2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Asunnot ja asuinolot, Tilastokeskus)

Sen asuntoväestön (eli asuntokuntiin kuuluvien henkilöiden) osuus (%) koko asuntoväestöstä, jonka asunnon hallintaperuste on ‘omistaa talon’ tai ‘omistaa asunnon osakkeet’.

Asuu vuokra-asunnossa (2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Asunnot ja asuinolot, Tilastokeskus)

Sen asuntoväestön (eli asuntokuntiin kuuluvien henkilöiden) osuus (%) koko asuntoväestöstä, jonka asunnon hallintaperuste on arava-vuokra-asunto, korkotukivuokra-asunto tai muu vuokra-asunto.

Asuu ahtaasti (2018)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Asunnot ja asuinolot, Tilastokeskus)

Sen asuntoväestön (eli asuntokuntiin kuuluvien henkilöiden) osuus (%) koko asuntoväestöstä, jonka asunnon asumisväljyys on ahdas (enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, keittiötä ei lueta huonelukuun).

OSALLISTUMINEN

Äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa (2015)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Vaalit, Tilastokeskus)

Äänestäneiden osuus äänioikeutetuista eduskuntavaaleissa. Eduskuntavaalien äänestysprosentteissa ovat mukana ainoastaan Suomessa asuvat Suomen kansalaiset. Valtaosa ulkomailta syntyneistä ulkomaalaistaustaisista on ulkomaan kansalaisia, eikä heillä näin ollen ole äänioikeutta eduskuntavaaleissa. Tiedot pystytään tuottamaan ainoastaan niistä äänestysalueista, joissa on ollut käytössä sähköinen äänioikeusrekisteri. Luvut on esitetty sukupuolen ja taustamaan tai -maanosan mukaan.

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa (2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Vaalit, Tilastokeskus)

Äänestäneiden osuus äänioikeutetuista kuntavaaleissa. Suomessa asuvilla ulkomaan kansalaisilla on äänioikeus kuntavaaleissa. Tiedot pystytään tuottamaan ainoastaan niistä äänestysalueista, joissa on ollut käytössä sähköinen äänioikeusrekisteri. Luvut on esitetty sukupuolen ja taustamaan tai -maanosan mukaan.

Osallistuminen järjestettyyn toimintaan (2018)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitutkimus FinMonik, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos)

Suomessa asuvat 18–64-vuotiaat ulkomailla syntyneet ulkomaalaistaustaiset. Vastaavaa tietoa ei ole saatavissa koko väestön osalta. Perustuu kysymykseen: ‘Kuinka usein olet osallistunut seuraavien järjestöjen, yhdistysten, seurojen yms. toimintaan 12 viime kuukauden aikana? a) liikunta- tai urheiluryhmä tai järjestö; b) oman kieli- tai kulttuuritaustan toiminta; c) muu harrastustoiminta; d) poliittinen järjestö; e) ammattiyhdistys

(esim. PAM, JHL, Akava); f) uskonnollinen tai hengellinen yhteisö (esim. seurakunta, moskeija tms.); g) lapsi-, nuoriso- tai perhetyön yhdistystoiminta (esim. koulujen tai lasten harrastusryhmien toiminta); h) ikääntyneiden yhdistystoiminta (esim. eläkeläisjärjestöt); i) jokin muu järjestö, yhdistys tai seura’. Kyseessä on niiden vastaajien osuus, jotka ovat ilmoittaneet osallistuneensa vähintään yhden järjestön toimintaan ‘vähintään kerran kuukaudessa’. Luvut ovat ikä- ja sukupuolivakioituja. Luvut on esitetty sukupuolen ja taustamaan tai -maanosan mukaan.

Ehdokkaiden osuus väestöstä eduskuntavaaleissa (2015)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Vaalit, Tilastokeskus)

Eduskuntavaaliehdokkaiden määrä 1000 väestöryhmän asukasta kohti, esim. ulkomaalaistaustaisten ehdokkaiden määrä tuhatta 18 vuotta täyttänyttä ulkomaalaistaustaista Suomen kansalaista kohti. Kansanedustajan on oltava Suomen kansalainen, joten väestöosuudet on laskettu vain Suomen kansalaisuuden saaneista ulkomaalaistaustaisista. Valtaosa ulkomaalaistaustaisista on ulkomaan kansalaisia. Luvut on esitetty taustamaan tai -maanosan mukaan.

Ehdokkaiden osuus väestöstä kuntavaaleissa (2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit
(Vaalit, Tilastokeskus)

Kuntavaaliehdokkaiden määrä 1000 väestöryhmän asukasta kohti, esim. ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten ehdokkaiden määrä tuhatta 18 vuotta täyttänyttä ulkomailla syntynyttä ulkomaalaista kohti. Luvut on esitetty taustamaan tai -maanosan mukaan.

KAKSISUUNTAINEN KOTOUTUMINEN

Yhteenkuuluvuuden tunne (2018)

TEM Kotoutumisen indikaattorit

(Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitutkimus FinMonik, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos)

Suomessa asuvat 18–64-vuotiaat ulkomailla syntyneet ulkomaa-laistaustaiset. Vastaavaa tietoa ei ole saatavissa koko väetön osalta. Perustuu kysymykseen: ‘Mihin seuraavista alueista tai ryhmistä koet kuuluvasi?’. Tieto ‘Suomalainen identiteetti’ koostuu niiden vastaajien osuudesta, jotka ovat vastanneet kuuluvansa ‘täysin’ tai ‘melko paljon’ omaan asuinkuntaan tai suomalaisiin ja samalla ‘vähän’ tai ‘ei lainkaan’ oman syntymä- tai lähtömaan kansalaisiin. Tieto ‘Syntymä- tai lähtömaan identiteetti’ koostuu niiden vastaajien osuudesta, jotka ovat vastanneet kuuluvansa ‘täysin’ tai ‘melko paljon’ oman syntymä- tai lähtömaan kansalaisiin ja samalla ‘vähän’ tai ‘ei lainkaan’ omaan asuinkuntaan tai suomalaisiin. Tieto ‘Kaksoidentiteetti’ koostuu niiden vastaajien osuudesta, jotka ovat vastanneet kuuluvansa ‘täysin’ tai ‘melko paljon’ sekä omaan asuinkuntaan tai suomalaisiin ja samalla ‘täysin’ tai ‘melko paljon’ oman syntymä- tai lähtömaan kansalaisiin. Luvut ovat ikä- ja sukupuolivakioituja.

Koettu häirintä (2018)

TEM Kotoutumisen indikaattorit

(Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitutkimus FinMonik, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos)

Suomessa asuvat 18–64-vuotiaat ulkomailla syntyneet ulkomaa-laistaustaiset. Vastaavaa tietoa ei ole saatavissa koko väestön osalta. Perustuu kysymyksiin: ‘Onko joku viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana a) nimitellyt, loukannut Sinua sanallisesti tai muuten kohdistanut Sinuun negatiivisia kommentteja?; b) suunnannut Sinuun kielteisiä eleitä (esim. sormi- tai käsimerkit, osoittelu, ilmeet)?; c) uhannut Sinua väkivallalla tai käyttäytynyt uhkaavasti Sinua kohtaan?; d) tehnyt ilkeävaltaa tai vahingoittanut omaisuuttasi?; e) jättänyt Sinut huomiotta tai jättänyt Sinut ryhmän ulkopuolelle tms.?; f) lyönyt Sinua nyrkillä tai kovalla esineellä, potkinut, kuristanut tai käyttänyt jotain asetta?; g) pakottanut tai yrittänyt pakottaa Sinut sukupuoliyhteyteen tai muuhun seksuaaliseen kanssakäymiseen?’ sekä ‘Minuun on kohdistunut muuta uhkaa viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana’. Kysymysten alakysymyksenä esitettiin: ‘Oliko tekijä a) tuntematon; b) naapuri tai työtoveri; c) oma perheenjäsen; d) muu tuttu henkilö’. Kyseessä on niiden vastaajien osuus, jotka ovat ilmoittaneet kokeneensa jotakin esitetyistä häirintämuodoista joko tuntemattoman tai naapurin tai työtoverin taholta. Luvut ovat ikä- ja sukupuolivakioituja. Luvut on esitetty sukupuolen ja taustamaan tai -maanosan mukaan.

Koettu turvattomuus julkisilla paikoilla (2018)

TEM Kotoutumisen indikaattorit

(Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitutkimus FinMonik, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos)

Suomessa asuvat 18–64-vuotiaat ulkomailla syntyneet ulkomaa-laistaustaiset. Vastaavaa tietoa ei ole saatavissa koko väestön osalta. Perustuu kysymykseen: ‘Koetko seuraavat paikat turvalliseksi? a) julkiset liikennevälineet; b) yleiset puistot; c) ostoskeskukset; d) kotisi lähikadut; e) yleisötapahumat’. Kyseessä on niiden vastaajien osuus, jotka ovat ilmoittaneet kokeneensa vähintään yhden esitetyn vaihtoehdon turvattomaksi. Luvut ovat ikä- ja sukupuolivakioituja. Luvut on esitetty sukupuolen ja taustamaan tai -maanosan mukaan.

Koettu syrjintä työelämässä (2018)

TEM Kotoutumisen indikaattorit

(Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitutkimus FinMonik, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos)

Suomessa asuvat 18–64-vuotiaat ulkomailla syntyneet ulkomaalaistaustaiset. Vastaavaa tietoa ei ole saatavissa koko väestön osalta. Perustuu kysymykseen: ‘Oletko viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana joutunut eriarvoisen kohtelun tai syrjinnän kohteeksi nykyisessä työpaikassasi seuraavissa asioissa: a) työhönotto- tai nimitystilanteessa, b) palkkauksessa, c) etenemismahdollisuuksissa uralla, d) työn tai työvuorojen jaossa, e) työnantajan järjestämään koulutukseen pääsyssä, f) tiedon saamisessa, g) työsuhte-etujen saamisessa, h) työtovereiden tai esimiesten asenteissa?’. Kyseessä on niiden vastaajien osuus, jotka ovat ilmoittaneet joutuneensa eriarvoisen kohtelun tai syrjinnän kohteeksi nykyisessä työpaikassaan työhönotto- tai nimitystilanteessa tai työtovereiden tai esimiesten asenteissa. Luvut ovat ikä- ja sukupuolivakioituja. Vähiten ja eniten syrjintää kohdanneet on esitetty sukupuolen ja taustamaan tai -maanosan mukaan.

Viharikoksiksi epäillyt rasistiset rikokset (2008–2017)

TEM Kotoutumisen indikaattorit

(Poliisiasiain tietojärjestelmä, Poliisiammattikorkeakoulu)

Viharikoksiksi epäillyiksi rasistisiksi rikoksiksi on luokiteltu ne rikosilmoitukset, joissa poliisin kirjaamien tietojen perusteella rikoksen yhtenä motiivina on ollut uhrin oletettu etnisyys tai kansalaisuus, uskonto tai elämänkatsomus. Luvut on suhteutettu ulkomaalaistaustausten määrään (10 000 ulkomaalaistaustaista kohti). Kymmenen vuoden keskiarvo.

Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019

Indikaattoritietoa kotoutumisesta

<https://tem.fi/julkaisut>

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet